Biuletyn Europejski nr 9 (56)/2018*

Spis treści

Informacje 2

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości UE 5

Cła 5

Cudzoziemcy 7

Podatki 9

Zabezpieczenie społeczne 10

Zamówienia publiczne 13

Orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka 15

* Biuletyn opracowywany przez Wydział VII Prawa Europejskiego w Biurze Orzecznictwa NSA stanowi informację o wybranych aktach prawnych Unii Europejskiej i orzeczeniach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz aktach prawnych Rady Europy i orzeczeniach Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, mogących mieć znaczenie dla orzecznictwa sądów administracyjnych; jest dostępny w bazie CBOIS oraz na stronie http://www.nsa.gov.pl/biuletyn-europejski.php.

Informacje

▪ 5 września 2018 r. Komisja Europejska podjęła decyzję o zarejestrowaniu europejskiej obywatelskiej inicjatywy prawodawczej zatytułowanej „Zakończmy epokę klatek". Jej celem jest położenie kresu nieludzkiemu traktowaniu zwierząt gospodarskich trzymanych w klatkach. Organizatorzy przedsięwzięcia mają rok na zebranie miliona podpisów poparcia.

▪ W pierwszym tygodniu września 2018 r. sądy okręgowe w Warszawie (sprawa karna) i w Łodzi (sprawa cywilna) wystąpiły do Trybunału Sprawiedliwości UE z pytaniami prejudycjalnymi dotyczącymi interpretacji prawa unijnego w zakresie niezależności postępowań dyscyplinarnych wobec sędziów w Polsce. Sędziowie obawiają się, że skutkiem wydanym przez nich wyroków mogą być politycznie motywowane postępowania dyscyplinarne wobec nich.

▪ 10 września 2018 r. odbyło się organizowane corocznie w Warszawie Spotkanie Przeglądowe Wymiaru Ludzkiego OBWE (*Human Dimension Implementation Meeting*, HDIM – ODIHR). Jest to największa europejska konferencja poświęcona prawom człowieka i główny mechanizm oceny realizacji zobowiązań państw OBWE w wymiarze ludzkim. Głównymi tematami były aktualne wyzwania na forum Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie oraz znaczenie współpracy w ramach wymiaru ludzkiego OBWE.

▪ 12 września 2018 r. Parlament Europejski poparł uruchomienie art. 7 Traktatu o Unii Europejskiej wobec Węgier. Za taką decyzją opowiedziało się 448 eurodeputowanych, przeciw było 197, a 48 wstrzymało się od głosu. Jest to drugi w historii Unii przypadek wszczęcia procedury praworządności, którą KE wszczęła także wobec Polski w grudniu 2017 r., zarzucając polskim władzom naruszenie zasad praworządności w zapisach ustaw reformujących sądownictwo. Następnego dnia przedstawicielstwo Węgier w Brukseli przekazało do PE opinię prawną, z której wynika, iż kraj ten może złożyć skargę do Trybunału Sprawiedliwości UE w związku z głosowaniem w PE.

▪ 17 września 2018 r. w Bukareszcie Europejska Sieć Rad Sądownictwa (ENCJ) zawiesiła polską KRS w prawach członkowskich, uznając KRS za niespełniającą kryterium niezależnego

organu. Warunkiem członkostwa w ENCJ jest niezależność od władzy wykonawczej i ustawodawczej oraz zapewnianie wsparcie niezależnego sądownictwa. ENCJ ocenia, że w wyniku reform wymiaru sprawiedliwości nowa KRS nie spełnia już tych wymogów. Na ponad 100 głosów, tylko Polska była przeciw, było też 8 głosów wstrzymujących, najprawdopodobniej Bułgarii i część głosów z Węgier. ENCJ określiła w komunikacie, że to „smutny dzień", bo polska KRS była jedną z tych, które w 2004 r. zakładały Sieć. Wbrew wnioskowi o wystąpienie z ENCJ złożonemu wskutek decyzji o zawieszeniu, Krajowa Rada Sądownictwa w dniu 21 września zdecydowała o pozostaniu w ENCJ. Jak poinformował rzecznik KRS za wystąpieniem głosowało siedmiu członków Rady, przeciw było dziewięciu, a dwóch wstrzymało się od głosu. Zawieszenie w ENCJ oznacza, że KRS jest pozbawiona prawa głosu i wyłączona z udziału w działaniach organizacji.

- 18 września 2018 r. na Radzie ds. Ogólnych UE odbyło się drugie wysłuchanie w związku z prowadzoną przeciwko Polsce procedurą ochrony praworządności z art. 7 TUE. Pytania do strony polskiej miało 12 państw, m.in. Francja, Niemcy, Holandia, Szwecja, Dania, Belgia i Finlandia. Dotyczyły one głównie Sądu Najwyższego, ale również respektowania wyroków Trybunału Sprawiedliwości UE (TSUE) i Krajowej Rady Sądownictwa. Nie było pytań podważających linię KE. Przedstawiciele wszystkich krajów zabierających głos podkreślali, że chcą kontynuowania procedury zainicjowanej przez Komisję Europejską.

- 20 września 2018 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka wydał wyrok w sprawie *Solska i Rybicka p. Polsce* (skargi nr 30491/17 i 31083/17), w której skarżące zarzuciły, iż wydanie przez prokuratora zarządzenia w sprawie ekshumacji zwłok ich bliskich – ofiar katastrofy lotniczej samolotu Tu-154, która miała miejsce w dniu 10 kwietnia 2010 roku w Smoleńsku stanowiło naruszenie art. 8 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności gwarantującego prawo do ochrony życia prywatnego i rodzinnego.

- 24 września 2018 r. Komisja Europejska podjęła decyzję o skierowaniu sprawy przeciwko Polsce przed Trybunał Sprawiedliwości UE w związku z ustawą o Sądzie Najwyższym. Komisja uważa, że ustawa jest niezgodna z prawem UE, ponieważ narusza zasadę niezależności sądownictwa, a zatem również zasadę nieusuwalności sędziów. Tym samym

Polska nie wypełnia, zdaniem Komisji, swoich zobowiązań wynikających z art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej w związku z art. 47 Karty praw podstawowych UE. Ustawa weszła w życie 3 kwietnia 2018 r. W dniu 2 lipca 2018 r. KE wezwała polskie władze do usunięcia uchybienia. Następnie, w dniu 14 sierpnia 2018 r., wystosowała uzasadnioną opinię. Odpowiedź władz Polski na oba pisma nie rozwiała zastrzeżeń prawnych Komisji.

- W najnowszym, udostępnionym we wrześniu 2018 r. raporcie Helsińska Fundacja Praw Człowieka analizuje funkcję TSUE w ochronie praw człowieka. Jak wskazuje, nadal prym w tym zakresie wiedzie ETPC. Problemem jest jednak przewlekłość rozpatrywania przez niego spraw – bywa, że ETPC zajmuje się nimi dopiero po 10 latach. Mankamentem systemu strasburskiego – według autorów opracowania – jest też brak skutecznego mechanizmu doprowadzenia do wykonania wyroku trybunału przez dane państwo. Rozwiązaniem może być więc procedura pytań prejudycjalnych przed TSUE – postępowania są bowiem krótsze, a wyroki są zgodne z prawem unijnym i unijnymi standardami ochrony praw człowieka. Wedle raportu, od dnia wejścia Polski do UE (1 maja 2004 r.) do końca 2017 r. polskie sądy zwróciły się do TSUE ze 127 pytaniami prejudycjalnymi. Tym samym, Polska zajmuje 10 miejsce w tym zakresie (liderem są Niemcy). Z bardziej szczegółowych statystyk wynika, że w 2015 r. z Polski do Trybunału wpłynęło 15 pytań prejudycjalnych, a w 2016 i 2017 r. – po 19. W pierwszej połowie 2018 – już 10. Polskie sądy najczęściej dotąd kierowały do TSUE pytania prejudycjalne dotyczące VAT, jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych oraz ochrony konsumentów.

- 26 września 2018 r. w siedzibie Rady Europy w Strasburgu odbyła się prezentacja rocznicowej wystawy pt. „25 lat Europejskiej Konwencji Praw Człowieka w Polsce". Z ramienia Trybunału głos zabrał jego Prezes, Guido Rimondi, który zwrócił uwagę na sukcesy Polski związane z zastosowaniem tzw. procedury pilotażowej i ze zmniejszeniem ilości spraw zawisłych przed Trybunałem i znajdujących się w procedurze wykonywania przed Komitetem Ministrów Rady Europy.

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej*

[*)W przypadku wyroków TSUE publikowane fragmenty stanowią wybrane cytaty lub tezy]

Cła

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 6 września 2018 r. w sprawie C-471/17, Kreyenhop & Kluge GmbH & Co. KG przeciwko Hauptzollamt Hannover

Odesłanie prejudycjalne – Unia celna i Wspólna taryfa celna – Nomenklatura taryfowa i statystyczna – Klasyfikacja towarów – Smażony makaron instant – Pozycja taryfowa 1902 30 10

*) Nomenklaturę scaloną zawartą w załączniku I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej taryfy celnej, w brzmieniu wynikającym z rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 927/2012 z dnia 9 października 2012 r., należy interpretować w ten sposób, że podpozycja 1902 30 10 tej nomenklatury obejmuje dania z makaronu instant, takie jak będące przedmiotem postępowania głównego, które składają się zasadniczo z wstępnie poddanego obróbce cieplnej i smażonego bloku makaronu.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 13 września 2018 r. w sprawie C-372/17, Vision Research Europe BV przeciwko Inspecteur van de Belastingdienst/Douane kantoor Rotterdam Rijnmond

Odesłanie prejudycjalne – Wspólna taryfa celna – Pozycje taryfowe – Klasyfikacja towarów – Kamera wyposażona w pamięć nietrwałą, w związku z czym przy wyłączeniu kamery lub wykonywaniu nowych zdjęć dochodzi do utraty wcześniej zarejestrowanych zdjęć – Nomenklatura scalona – Podpozycje 8525 80 19 i 8525 80 30 – Uwagi wyjaśniające – Wykładnia – Rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 113/2014 – Wykładnia – Ważność

*) Podpozycję 8525 80 30 Nomenklatury scalonej, zawartej w załączniku I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87

z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej taryfy celnej, w brzmieniu wynikającym z rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1001/2013 z dnia 4 października 2013 r., należy interpretować w ten sposób, że podpozycja ta obejmuje kamerę taką jak rozpatrywana w postępowaniu głównym, która może wykonywać dużą liczbę zdjęć na sekundę i zachowywać je w wewnętrznej pamięci nietrwałej, z której są one usuwane, gdy kamera jest wyłączana, i że rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 113/2014 z dnia 4 lutego 2014 r. dotyczące klasyfikacji niektórych towarów według Nomenklatury scalonej, w zakresie, w jakim ma ono w drodze analogii zastosowanie do towarów posiadających cechy tej kamery, jest nieważne.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 20 września 2018 r. w sprawie C-555/17, 2M-Locatel A/S przeciwko Skatteministeriet

Odesłanie prejudycjalne – Rozporządzenie (EWG) nr 2658/87 – Unia celna i Wspólna taryfa celna – Klasyfikacja taryfowa – Nomenklatura scalona – Podpozycje 8528 71 13 i 8528 71 90 – Urządzenie umożliwiające odbieranie, dekodowanie i przetwarzanie sygnałów telewizyjnych transmitowanych na żywo przez Internet

*) Nomenklaturę scaloną, zawartą w załączniku I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej taryfy celnej, zmienioną rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1549/2006 z dnia 17 października 2006 r., należy interpretować w ten sposób, że urządzenia umożliwiające odbieranie, dekodowanie i przetwarzanie sygnału telewizyjnego transmitowanego na żywo przez Internet, takie jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, należy zaklasyfikować do podpozycji CN 8528 71 13, pod warunkiem że nie zawierają tunera wideo lub „TV tunera”, co podlega zweryfikowaniu przez sąd krajowy.

Cudzoziemcy

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 13 września 2018 r. w sprawie C-369/17, Shajin Ahmed przeciwko Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal

Odesłanie prejudycjalne – Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości – Granice, azyl i imigracja – Status uchodźcy lub status ochrony uzupełniającej – Dyrektywa 2011/95/UE – Artykuł 17 – Wykluczenie z możliwości otrzymania ochrony uzupełniającej – Podstawy – Skazanie za poważne przestępstwo – Określenie powagi przestępstwa na podstawie kary grożącej za jego popełnienie zgodnie z prawem krajowym – Dopuszczalność – Konieczność indywidualnej oceny

*) Artykuł 17 ust. 1 lit. b) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony należy interpretować w ten sposób, że nie są z nim zgodne przepisy państwa członkowskiego, na mocy których uznaje się, że osoba występująca o udzielenie ochrony uzupełniającej „popełniła poważne przestępstwo" w rozumieniu tej dyrektywy, które może wykluczyć możliwość otrzymania przez nią tej ochrony, wyłącznie na podstawie kary, jaką dane przestępstwo jest zagrożone zgodnie z prawem tego państwa członkowskiego. Do właściwego organu lub sądu krajowego rozstrzygającego w przedmiocie wniosku o udzielenie ochrony uzupełniającej należy dokonanie oceny powagi rozpatrywanego czynu zabronionego w drodze pełnej analizy wszystkich okoliczności danego konkretnego przypadku.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 26 września 2018 r. w sprawie C-180/17, X, Y przeciwko Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

Odesłanie prejudycjalne – Wspólna polityka w zakresie azylu i ochrony uzupełniającej – Dyrektywa 2013/32/UE – Artykuł 46 – Dyrektywa 2008/115/WE – Artykuł 13 – Karta praw podstawowych Unii Europejskiej –

Artykuł 18, art. 19 ust. 2 i art. 47 – Prawo do skutecznego środka prawnego – Zasada *non-refoulement* – Decyzja o oddaleniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej i o zobowiązaniu do powrotu – Uregulowanie krajowe przewidujące drugą instancję sądową – Skutek zawieszający z mocy prawa nadany wyłącznie środkowi zaskarżenia wniesionemu do sądu pierwszej instancji

*) Artykuł 46 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej oraz art. 13 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich w związku z art. 18, art. 19 ust. 2 i art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, które przewiduje apelację od wyroku wydanego w pierwszej instancji, utrzymującego w mocy decyzję o oddaleniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej i o zobowiązaniu do powrotu, lecz nie nadaje temu środkowi zaskarżenia skutku zawieszającego z mocy prawa, nawet jeśli zainteresowany powołuje się na poważne ryzyko naruszenia zasady *non-refoulement*.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 26 września 2018 r. w sprawie C-175/17, X przeciwko Belastingdienst/Toeslagen

Odesłanie prejudycjalne – Wspólna polityka w zakresie azylu i ochrony uzupełniającej – Dyrektywa 2005/85/WE – Artykuł 39 – Dyrektywa 2008/115/WE – Artykuł 13 – Karta praw podstawowych Unii Europejskiej – Artykuł 18, art. 19 ust. 2 i art. 47 – Prawo do skutecznego środka prawnego – Zasada *non-refoulement* – Decyzja o oddaleniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej i o zobowiązaniu do powrotu – Uregulowanie krajowe przewidujące drugą instancję sądową – Skutek zawieszający z mocy prawa nadany wyłącznie środkowi zaskarżenia wniesionemu do sądu pierwszej instancji

*) Artykuł 39 dyrektywy Rady 2005/85/WE z dnia 1 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia minimalnych norm dotyczących procedur nadawania i cofania statusu uchodźcy w państwach członkowskich oraz art. 13 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady

2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich w związku z art. 18, art. 19 ust. 2 i art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, które przewiduje apelację od wyroku wydanego w pierwszej instancji, utrzymującego w mocy decyzję o oddaleniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej i o zobowiązaniu do powrotu, lecz nie nadaje temu środkowi zaskarżenia skutku zawieszającego z mocy prawa, nawet jeśli zainteresowany powołuje się na poważne ryzyko naruszenia zasady *non-refoulement*.

Podatki

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 12 września 2018 r. w sprawie C-69/17, Siemens Gamesa Renewable Energy România SRL przeciwko Agenția Națională de Administrare Fiscală – Direcţia Generală de Soluţionare a Contestaţiilor, Agenția Națională de Administrare Fiscală – Direcţia Generală de Administrare a Marilor Contribuabili

Odesłanie prejudycjalne – Podatki – Podatek od wartości dodanej (VAT) – Prawo do odliczenia – Nabycia dokonane przez podatnika uznanego za nieaktywnego przez organ podatkowy – Odmowa prawa do odliczenia – Zasady proporcjonalności i neutralności VAT

*) Dyrektywę Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, zmienionej dyrektywą Rady 2010/45/UE z dnia 13 lipca 2010 r., a zwłaszcza jej art. 213, 214 i 273, należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się ona uregulowaniu krajowemu, takiemu jak sporne w postępowaniu głównym, które zezwala organowi podatkowemu na odmowę podatnikowi, który dokonywał nabycia w trakcie okresu, w jakim jego numer identyfikacyjny podatku od wartości dodanej był unieważniony z powodu braku złożenia deklaracji podatkowych, prawa do odliczenia podatku od wartości dodanej dotyczącego tego nabycia za pośrednictwem deklaracji podatku od wartości dodanej złożonych – lub faktur wystawionych – po

reaktywowaniu jego numeru identyfikacyjnego, z tego tylko powodu, że dokonywanie tego nabycia miało miejsce w trakcie okresu dezaktywacji, podczas gdy zostały spełnione wymogi materialne, a prawo do odliczenia nie jest podnoszone w sposób stanowiący oszustwo lub nadużycie.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 20 września 2018 r. w sprawie C-685/16, EV przeciwko Finanzamt Lippstadt

Odesłanie prejudycjalne – Artykuły 63 – 65 TFUE – Swobodny przepływ kapitału – Odliczenia od zysku podlegającego opodatkowaniu – Udziały posiadane przez spółkę dominującą w spółce kapitałowej z zarządem i siedzibą w państwie członkowskim – Dywidendy wypłacane na rzecz spółki dominującej – Możliwość odliczenia podatkowego podlegająca surowszym wymogom niż odliczenia od zysku z udziałów posiadanych w spółce kapitałowej prawa krajowego niepodlegającej zwolnieniu z opodatkowania

*) Artykuły 63–65 TFUE należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie przepisom krajowym, takim jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, które uzależniają odliczenie zysków z udziałów posiadanych w spółce kapitałowej z zarządem i siedzibą w państwie trzecim od spełnienia bardziej rygorystycznych warunków niż w przypadku odliczenia zysków z udziałów posiadanych w spółce kapitałowej prawa krajowego niepodlegającej zwolnieniu z opodatkowania.

Zabezpieczenie społeczne

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 6 września 2018 r. w sprawie C-527/16, Salzburger Gebietskrankenkasse, Bundesminister für Arbeit, Soziales und Konsumentenschutz

Odesłanie prejudycjalne – Zabezpieczenie społeczne – Rozporządzenie (WE) nr 987/2009 – Artykuł 5 i art. 19 ust. 2 – Pracownicy delegowani do państwa członkowskiego innego niż państwo członkowskie, w którym pracodawca normalnie

prowadzi swą działalność – Wydanie przez państwo członkowskie pochodzenia zaświadczeń A 1 po uznaniu przez przyjmujące państwo członkowskie, że pracownicy podlegają jego systemowi zabezpieczenia społecznego – Opinia komisji administracyjnej – Nieprawidłowe wydanie zaświadczeń A 1 – Stwierdzenie – Charakter wiążący i skutek wsteczny tych zaświadczeń – Rozporządzenie (WE) nr 883/2004 – Właściwe ustawodawstwo – Artykuł 12 ust. 1 – Pojęcie osoby „wysłanej, by zastąpić inną osobę"

*) Artykuł 5 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004, zmienionego rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1244/2010 z dnia 9 grudnia 2010 r., w związku z art. 19 ust. 2 rozporządzenia nr 987/2009, zmienionego rozporządzeniem nr 1244/2010, należy interpretować w ten sposób, że zaświadczenie A 1, wydane przez instytucję właściwą państwa członkowskiego na podstawie art. 12 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, zmienionego rozporządzeniem nr 1244/2010, wiąże nie tylko instytucje państwa członkowskiego, w którym wykonywana jest praca, ale również sądy tego państwa członkowskiego.

*) Artykuł 5 ust. 1 rozporządzenia nr 987/2009, zmienionego rozporządzeniem nr 1244/2010, w związku z art. 19 ust. 2 rozporządzenia nr 987/2009, zmienionego rozporządzeniem nr 1244/2010, należy interpretować w ten sposób, że zaświadczenie A 1, wydane przez instytucję właściwą państwa członkowskiego na podstawie art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004, zmienionego rozporządzeniem nr 1244/2010, wiąże zarówno instytucje zabezpieczenia społecznego państwa członkowskiego, w którym wykonywana jest praca, jak i sądy tego państwa członkowskiego dopóty, dopóki zaświadczenie to nie zostanie wycofane lub uznane za nieważne przez państwo członkowskie, w którym zostało ono wydane, nawet jeśli właściwe władze tego ostatniego państwa członkowskiego i państwa członkowskiego, w którym wykonywana jest praca, przedstawiły sprawę Komisji Administracyjnej ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego, która uznała, że zaświadczenie to zostało wydane nieprawidłowo i że powinno zostać wycofane.

Artykuł 5 ust. 1 rozporządzenia nr 987/2009, zmienionego rozporządzeniem nr 1244/2010, w związku z art. 19 ust. 2 rozporządzenia nr 987/2009, zmienionego rozporządzeniem nr 1244/2010, należy interpretować w ten sposób, że zaświadczenie A 1, wydane przez instytucję właściwą państwa członkowskiego na podstawie art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004, zmienionego rozporządzeniem nr 1244/2010, wiąże zarówno instytucje zabezpieczenia społecznego państwa członkowskiego, w którym wykonywana jest praca, jak i sądy tego państwa członkowskiego, w stosownych przypadkach ze skutkiem wstecznym, nawet jeśli zaświadczenie to zostało wydane dopiero po stwierdzeniu przez wspomniane państwo członkowskie obowiązkowego ubezpieczenia danego pracownika na podstawie jego ustawodawstwa.

*) Artykuł 12 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004 1244/2010, zmieniony rozporządzeniem nr 1244/2010, należy interpretować w ten sposób, że w przypadku gdy pracownik, który jest delegowany przez pracodawcę do wykonywania pracy w innym państwie członkowskim, zostaje zastąpiony innym pracownikiem delegowanym przez innego pracodawcę, należy uznać, że ten ostatni pracownik został „wysłany, by zastąpić inną osobę" w rozumieniu tego przepisu, tak że nie może on skorzystać z zasady szczególnej przewidzianej we wspomnianym przepisie, by nadal podlegać ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym pracodawca normalnie prowadzi swą działalność.

Okoliczność, że pracodawcy tych dwóch pracowników mają siedziby w tym samym państwie członkowskim, lub fakt, że utrzymują oni ewentualne powiązania personalne lub organizacyjne, nie mają w tym względzie znaczenia.

Zamówienia publiczne

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 20 września 2018 r. w sprawie C-546/16, Montte SL przeciwko Musikene

Odesłanie prejudycjalne – Artykuł 267 TFUE – Właściwość Trybunału – Status organu odsyłającego jako sądu – Dyrektywa 2014/24/UE – Procedury udzielania zamówień publicznych – Procedura otwarta – Kryteria udzielenia zamówienia – Ocena techniczna – Minimalna liczba punktów – Ocena oparta na cenie

*) Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającą dyrektywę 2004/18/WE należy interpretować w ten sposób, że nie stoi ona na przeszkodzie stosowaniu przepisów prawa krajowego, takich jak te rozpatrywane w postępowaniu głównym, które pozwalają instytucji zamawiającej na ustanowienie w specyfikacji dotyczącej zamówienia udzielanego w trybie procedury otwartej minimalnych wymagań co do oceny technicznej, co powoduje, że złożone oferty, które nie osiągną ustalonej uprzednio minimalnej liczby punktów po zakończeniu tej oceny, są wykluczane z dalszej oceny opartej zarówno na kryteriach technicznych, jak i na cenie.

*) Artykuł 66 dyrektywy 2014/24 należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie stosowaniu przepisów prawa krajowego takich jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, które pozwalają instytucji zamawiającej na ustanowienie w specyfikacji dotyczącej zamówienia udzielanego w trybie procedury otwartej minimalnych wymagań co do oceny technicznej, co powoduje, że złożone oferty, które nie osiągną ustalonej uprzednio minimalnej liczby punktów po zakończeniu tej oceny, są wykluczane z kolejnych etapów udzielania zamówienia i to niezależnie od tego, ilu oferentów pozostało.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 20 września 2018 r. w sprawie C-518/17, Stefan Rudigier

Odesłanie prejudycjalne – Zamówienia publiczne – Usługi publiczne w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego – Rozporządzenie (WE)

nr 1370/2007 – Artykuł 5 ust. 1 – Udzielanie zamówień na świadczenie usług publicznych – Artykuł 7 ust. 2 – Obowiązek publikacji określonych informacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej najpóźniej do dnia wszczęcia postępowania – Konsekwencje braku ogłoszenia – Unieważnienie przetargu – Dyrektywa 2014/24/UE – Artykuł 27 ust. 1 – Artykuł 47 ust. 1 – Dyrektywa 2014/25/UE – Artykuł 45 ust. 1 – Artykuł 66 ust. 1 – Ogłoszenie o zamówieniu

*) Artykuł 7 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczącego usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 należy interpretować w ten sposób, że:

– przewidziany w nim obowiązek opublikowania wstępnego ogłoszenia informacyjnego ma zastosowanie do zamówień na usługi publicznego transportu autobusowego, które są co do zasady udzielane zgodnie z procedurami przewidzianymi przez dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającą dyrektywę 2004/18/WE, lub przez dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającą dyrektywę 2004/17/WE;

– naruszenie tego obowiązku publikacji wstępnego ogłoszenia informacyjnego nie powoduje unieważnienia danego ogłoszenia o przetargu, o ile są przestrzegane zasady równoważności, skuteczności i równego traktowania, czego zweryfikowanie należy do sądu odsyłającego.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 26 września 2018 r. w sprawie C-513/17, Josef Baumgartner

Odesłanie prejudycjalne – Transport – Transport drogowy – Rozporządzenie (WE) nr 561/2006 – Artykuł 19 ust. 2 akapit pierwszy – Kara administracyjna w związku z naruszeniem popełnionym na terytorium państwa członkowskiego siedziby przedsiębiorstwa, nałożona przez właściwe ograny innego państwa członkowskiego, w którym stwierdzono to naruszenie

*) Artykuł 19 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) 2135/98, jak również uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 należy interpretować w ten sposób, że upoważnia ono bezpośrednio właściwe organy państwa członkowskiego do nałożenia kary na przedsiębiorstwo lub na osobę z kierownictwa przedsiębiorstwa za naruszenie tego rozporządzenia stwierdzone na terytorium tego państwa, za które nie nałożono jeszcze kary, nawet jeśli to naruszenie zostało popełnione na terytorium innego państwa członkowskiego, w którym to państwie przedsiębiorstwo to ma swoją siedzibę.

Orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

[*) Podstawę opracowania not dotyczących orzeczeń ETPC stanowią noty informacyjne MSZ oraz informacje zawarte w bazie HUDOC]

Wyrok (Izba) z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie *Somorjai przeciwko Węgrom* (skarga nr 60934/13)

Artykuł 6 ust. 1 EKPC – naruszenie prawa do rzetelnego procesu sądowego z uwagi na przewlekłość postępowania – brak naruszenia prawa do rzetelnego procesu z powodu odmowy skierowania przez węgierski Sąd Najwyższy do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej pytania w trybie prejudycjalnym

Skarżący jest Węgrem korzystającym ze świadczenia rentowo-emerytalnego. Przed uzyskaniem renty inwalidzkiej (w 1995 r.) pracował zawodowo w Austrii i na Węgrzech. Po przystąpieniu Węgier do Unii Europejskiej w 2006 r. zwrócił się o rewaloryzację otrzymywanego świadczenia zgodnie z rozporządzeniem nr 1408/71/EWG w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych i ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie. Skarżący odwołał się od decyzji organów rentowych do sądu administracyjnego, żądając jednocześnie, by sąd ten zwrócił

się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z pytaniem prejudycjalnym o prawidłową wykładnię ww. rozporządzenia. Postępowania przed sądami krajowymi w sprawie wysokości należnego skarżącemu świadczenia, w których skarżący zarzucał naruszenie przepisów prawa unijnego, toczyły się na różnych szczeblach jurysdykcji do czerwca 2013 r. Wówczas to węgierski Sąd Najwyższy (*Kúria*), jako ostatnia instancja, nie dopatrzył się niezgodności pomiędzy przepisami węgierskiego krajowego prawa zabezpieczeń społecznych a rozporządzeniem unijnym. Sąd Najwyższy nie uzasadnił przy tym swego orzeczenia, ani nie podał przyczyn oddalenia wniosku o zwrócenie się z pytaniem prejudycjalnym do TSUE.

W skardze do ETPC skarżący zarzucił, opierając się na art. 6 ust. 1 Konwencji, że sądy krajowe nie uwzględniły należycie obowiązujących przepisów prawa unijnego i nie zwróciły się o wydanie orzeczenia wstępnego przez TSUE, co miało spowodować naruszenie prawa do rzetelnego procesu. Skarżący podniósł również zarzut naruszenia prawa do rozstrzygnięcia sprawy w rozsądnym terminie z uwagi na nadmierną długość postępowania krajowego.

Trybunał uznał zarzuty skarżącego jedynie w odniesieniu do długości postępowania, które trwało sześć lat i dziewięć miesięcy, czego nie można uznać za „rozstrzygnięcie sprawy w rozsądnym terminie", pomimo że w sporach emerytalnych jest wymagana szczególna staranność. W tym zakresie orzekł, że naruszono art. 6 ust. 1 EKPC.

Trybunał uznał natomiast, że odmowa wystąpienia w tej sprawie z pytaniem prejudycjalnym do TSUE czy też brak uzasadnienia tej odmowy nie mogą być postrzegane jako arbitralne. Skarżący w istocie nie wnosił bowiem o przekazanie sprawy do TSUE w odpowiednim stadium postępowania. Ponadto, sądy krajowe wyraziły pogląd, że prawo węgierskie oraz prawo unijne nie były sprzeczne. Trybunał przypomniał, że dokonywanie wykładni prawa krajowego, w razie potrzeby w świetle przepisów prawa unijnego lub międzynarodowego, należy przede wszystkim do sądów krajowych. Trybunał nie może działać jako sąd czwartej instancji i kwestionować rozstrzygnięć sądów krajowych, chyba że są one arbitralne lub w sposób oczywisty nieuzasadnione. Trybunał uznał, że zarzut dotyczący zasadności wykładni prawa unijnego przez węgierski sąd najwyższy pozostaje poza granicami jego kognicji. Stwierdził także, że wyłącznie do sądów krajowych należy podjęcie decyzji, czy w danej sprawie zwrócenie się do TSUE jest niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy

zawisłej przed sądem krajowym. *Kúria* uznała, że przepisy prawa węgierskiego nie są niezgodne z prawem unijnym, a tym samym nie ma konieczności występowania o wydanie orzeczenia wstępnego. Trybunał w Strasburgu nie dostrzegł w takim założeniu żadnych oznak arbitralności. Dlatego skarga w tym zakresie została odrzucona jako oczywiście bezzasadna. Trybunał uznał zatem, że w tym aspekcie nie naruszono art. 6 ust. 1 EKPC.

Wyrok (Izba) z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie *Vizgirda przeciwko Węgrom* (skarga nr 59868/08)

Naruszenie art. 6 ust. 1 EKPC – prawo do obrony – prawo do rzetelnego procesu sądowego – brak tłumaczenia podczas procesu na język zrozumiały dla oskarżonego

Skarżący jest Litwinem mieszkającym w Lublanie. W marcu 2002 r. został – wraz z sześcioma innymi osobami – aresztowany pod zarzutem udziału w napadzie na bank, a w maju 2002 r. oskarżono go – wraz z czterema innymi Litwinami – o rozbój i kradzież. Wszystkie czynności w postępowaniu, jak i jego komunikacja z wyznaczonym z urzędu obrońcą, były tłumaczone z języka słoweńskiego na język rosyjski. W tym języku dostał też kopie materiałów postępowania (w tym relacji świadków). W lipcu 2002 r. skarżący został skazany na karę ośmiu lat pozbawienia wolności, a jego odwołanie nie zostało uwzględnione. W lutym 2003 r., w odrębnym postępowaniu, skarżący podniósł przed słoweńskim sądem zarzut, że nie znał na tyle dobrze języka rosyjskiego, by w całości rozumieć przebieg swego procesu karnego, ale sąd karny zignorował tę informację. Skarżący twierdził, że jego prawo do rzetelnego procesu zostało tym samym naruszone. Ani Sąd Najwyższy Słowenii (2006 r.), ani słoweński Trybunał Konstytucyjny (2008 r.) nie przychyliły się jednak do jego zarzutów.

W skardze do ETPC skarżący zarzucił, że brak tłumaczenia procesu na język, który dobrze rozumiał, stanowiło naruszenie jego prawa do rzetelnego procesu, a zwłaszcza prawa do niezwłocznego poinformowania o oskarżeniu przeciwko niemu i prawa do tłumacza w postępowaniu karnym, to jest naruszenie art. 6 ust. 1 oraz ust. 3 lit. a i e Konwencji.

Trybunał uznał zarzuty skarżącego. Stwierdził, że słoweńskie organy władzy

oraz sądy krajowe miały świadomość tego, że skarżący jest Litwinem, lecz nigdy nie sprawdziły, czy znał rosyjski na tyle dobrze, by móc bronić się skutecznie w tym języku. Trybunał odrzucił również argument rządu, że znajomość tego języka można domniemywać na podstawie ogólnego założenia o powszechnej znajomości rosyjskiego na Litwie.

Następnie ETPC powołał się na przepisy prawa unijnego (a konkretnie na dyrektywę nr 2010/64/EWG z dnia 20 października 2010 r. w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym) i stwierdził, że władze słoweńskie miały obowiązek zweryfikowania realnej znajomości języka rosyjskiego przez skarżącego przed zapewnieniem mu tłumaczenia na ten właśnie język. W rozpoznawanej sprawie takiej weryfikacji nie dokonano. Trybunał dodał, że fakt, iż oskarżony posiada podstawową znajomość języka, w którym prowadzone jest postępowanie, lub – jak to miało miejsce w niniejszej sprawie – języka trzeciego, na który tłumaczenie jest łatwo dostępne, nie może automatycznie oznaczać odmowy oskarżonemu uzyskania tłumaczenia na język rozumiany przez niego w takim stopniu, aby mógł on w pełni korzystać ze swego prawa do obrony. Brak zarzutu skarżącego w toku procesu w tym zakresie wynikał częściowo z faktu, że nigdy nie został on pouczony o prawie do tłumacza w języku ojczystym. Język tłumaczenia, jaki mu zapewniono w toku postępowania, nie pozwolił mu na aktywne uczestniczenie w jego procesie, co skutkowało nierzetelnością procesu i naruszeniem jego praw.

Mając powyższe na uwadze, Trybunał uznał, że naruszono art. 6 EKPC.